

تاریخچه اتحادیه بین المللی مخابرات ITU

دفتر مطالعات توسعه ای

پاییز ۱۳۸۸

نادر آهنگرانی فراهانی

رئیس گروه مطالعات توسعه ای

naderfarahani@yahoo.com

در بیست و چهارم می سال ۱۸۴۴ ساموئل مورس اولین تلگراف را روی خطی بین واشنگتن و بالتیمور فرستاد و طلایه دار عصر مخابرات گردید. ده سال بعد تلگراف در دسترس عموم قرار گرفت، ولی وسیله ای برای ارتباط بین الملل نبود، زیرا کشورها از سیستمهای متفاوتی استفاده می کردند و برای حفظ اسرار نظامی و سیاسی، کدهای خاص خود را داشتند.

پیغامهای دست نویس ابتدا ترجمه و سپس به کشور همسایه تلگراف می شد. بنابراین جای تعجب نبود که کشورها تصمیم به عقد موافقتنامه هایی در جهت ارتباط شبکه های تلگراف بگیرند. هر اتصال تعداد زیادی از این پیمان نامه ها را می طلبید (برای مثال بالغ بر پانزده معاهده لازم بود تا تلگراف پایتخت پروس را به سایر ایالات آلمانی ارتباط دهد).

رشد رو به تزاید شبکه های تلگراف در کشورها و استفاده از این ابزار شگفت آور، ۲۰ کشور اروپایی را بر آن داشت تا در چهارچوب یک توافق چند جانبه به وضع قوانین مشترک و استاندارد کردن تجهیزات، آموزش هماهنگ متصدیان و تعرفه های صورتحساب بپردازند.

در ۱۷ می ۱۸۶۵ بعد از دو ماه و نیم مذاکره سخت، اولین معاهده ی تلگراف بین ۲۰ کشور شرکت کننده در اتحادیه تلگراف منعقد گردید که این را می توان در حکم تولد ITU دانست.

این در حالیکه امروز پس از ۱۴۰ سال هنوز در خیلی از مباحث مفاد آن معتبر است.

اختراع تلفن در سال ۱۸۷۶ و توسعه آن موجب قانونگذاری تلفن در سال ۱۸۸۵ شد.

اختراع تلگراف بی سیم در سال ۱۸۹۶ در واقع اولین ارتباط از نوع رادیویی بود.

استفاده از این تکنیک جدید بویژه در امور دریانوردی موجب گردهم آیی رادیویی در سال ۱۹۰۳ در جهت تنظیم مقررات ارتباطات رادیو تلگراف شد، اولین کنفرانس تلگراف رادیویی در سال ۱۹۰۶ منجر به عقد اولین پیمان در این زمینه شد.

در سال ۱۹۲۰ شاهد شروع بخش صدا در کمپانی مارکونی هستیم.

در سال ۱۹۲۷ کمیته جهانی مشاوره ای رادیو (CCIR) دایر شد.

کمیته بین المللی مشاوره ای تلفن (CCIF) در سال ۱۹۲۴ تشکیل شد و کمیته مشاوره ای بین المللی تلگراف (CCIT) در سال ۱۹۲۵.

CCIR مسئول هماهنگی مطالعات فنی و آزمایش، اندازه گیری و تنظیم استانداردهای مخابراتی گردید.

CCI ها همچنین مسئول برپایی کنفرانس های قانونگذاری هیئت توافقات بین المللی که شامل تمام بخشهای مخابراتی بود.

در سال ۱۹۲۷ مجمع، باندهای فرکانس رادیویی کلیه خدمات مخابراتی از قبیل ایستگاههای ثابت، دریایی، هوایی، موبایل و پخش آماتور را مشخص کرد.

در سال ۱۹۳۲ در کنفرانس مادرید، مجمع تصمیم به ادغام معاهده تلگراف مصوب ۱۸۶۵ و معاهده رادیو تلگراف تنظیم شده در سال ۱۹۰۶ به فرم معاهده بین المللی مخابرات گرفت و اسم آن را از اول ژانویه سال ۱۹۳۴ به اتحادیه جهانی مخابرات تغییر داد ، بگونه ای که حوزه مسئولیت آن هر گونه ارتباطات باسیم، رادیو، سیستم های نوری یا الکترومغناطیسی را شامل شود.

در ۱۹۴۷ بعد از دومین جنگ جهانی ITU به منظور توسعه و نوسازی ساختارش کنفرانس برپاداشت و در قالب یک موافقت با سازمان ملل به آژانسی از آن سازمان تبدیل شد.

در تاریخ ۱۵ اکتبر ۱۹۴۷ کنفرانس تصمیم گرفت که مرکز کار سازمان را که از ۱۸۶۸ در برن بود به ژنو در سال ۱۹۴۸ منتقل کند.

در سال ۱۹۵۶، CCIT و CCIF در یکدیگر ادغام شدند و CCITT کمیته مشورتی بین المللی تلفن و تلگراف به منظور پاسخگوئی موثرتر به نیازهای این دو نوع ارتباط و توسعه های بوجود آمده تشکیل شد.

این سالها مقارن با پرتاب اولین ماهواره SPUTNIK1 و شروع عصر فضا بود. در سال ۱۹۶۳ اولین ماهواره مدار ثابت زمین طبق طرحی که در سال ۱۹۴۵ بوسیله آرتور.سی کلرک تهیه شده بود به منظور استفاده مخابراتی در مدار قرار گرفت. این ماهواره ها و سیستم های ارتباطی رادیویی و کابلهای زیردریایی امکان ارتباط با فواصل دور را تامین می کردند.

به منظور برخورد شایسته با عصر فضا، CCIR در سال ۱۹۵۹ گروه مطالعات ارتباطات رادیویی فضایی را تشکیل داد و اولین کنفرانس به منظور تدوین فرکانس های سرویس فضایی در ۱۹۶۳ منعقد گردید.

در ۱۹۸۹ کنفرانس تام الاختیاری منعقد گردید و در آن بر ضرورت انتقال تکنولوژی به کشورهای در حال توسعه همانند فعالیتهای سنتی ITU از قبیل هماهنگ سازی و استاندارد کردن قوانین بین المللی تاکید کرد و دفتر توسعه ارتباطات (BDT) را تامین نمودند.

این دفتر کارش را در جهت توسعه کشورهای جهان سوم در سال ۱۹۹۰ آغاز کرد. به اختراع در عرصه ارتباطات به مجموعه تحقیقات جهانی در این زمینه می پیوندد و به این ترتیب منابع اطلاعاتی مفید و قابل دسترسی در اختیار کشورهای عضو قرار می گیرد و آنچه موجب رشد سریع مخابرات می گردد ناشی از طرح مسائلی است که در مجمع مطرح می شود.

کار مجمع با مشکلات رو به تزایدی شروع شد و این در حالی بود که وقت قابل تخصیص برای حل این معضلات کوتاه بود.

در عین حال تغییر وضعیت کشورهای عضو باعث تأثیرات زیر در کار مجمع می گردید.

- از رده خارج شدن بعضی از فناوریها توسط فناوریهای جدید قبل از اینکه به بازار راه یابند و با توجه به اینکه نیازهای فراهم آورندگان سرویس و کاربران همیشه در حال افزایش است در نتیجه ساختار فنی اقتصادی حقوقی متحمل تغییرات اساسی است که هر کشور به کشور دیگر متفاوت می باشد.
- تعداد اعضا در طی ۱۴۰ سال ۹ برابر شده است که در جهت تثبیت نقش جهانی مجمع لازم است در انطباق با تنوع تجهیزات و منابع، پویا و فعال باشند.
- مخابرات به بازاری پر رقابت بین المللی تبدیل شده و زمان اینکه چندسازنده محدود به بازار یک منطقه جغرافیایی بودند و در سطح ملی حمایت می شدند سرآمده است.
- در حوزه مخابرات گرایشهای جدیدی در راستای فراگیری شدن، تعدیل قوانین و مقررات و تغییر ساختار و شبکه سرویس های ارزش افزوده، همگرایی (سرویس ها و فناوریها)، شبکه های هوشمند و توافقات بین المللی منطقه ای بوجود آمده است.
- مخابرات در امور جابجایی و تحویل سرویس های غیرمخابراتی مانند، بانکها، جهانگردی، حمل و نقل و مشاوره، همچنین سرویس های اطلاع رسانی دخیل است.

- در دنیای متحول امروز مخابرات، بازیگرهای بین المللی مرتباً در حال فزونی هستند و نقش سنتی آن هر روزه با سرویس نو، ابعاد جدیدی بخود می گیرد.
 - تجهیزات کنونی ITU با آنچه در زمان تاسیس بکار می گرفت متفاوت است و این سبب می شود ITU در خود تغییراتی از جهت ساختار، عملکرد و سازمان ایجاد کند و به دنبال روشهای جدید در کار و ایجاد منابع باشد.
 - برای ایجاد این تغییرات در سال ۱۹۸۹ کنفرانس تصمیم به تشکیل یک کمیته متشکل از کارشناسان گرفت. این کمیته مسئول تدوین روشهای کاری و سازمان جدید و عملکرد و منابع تخصیص داده شده بود تا بتواند به اهداف تعیین شده خودش برسد.
 - کنفرانس منعقد در سال ۱۹۹۲، با این فرض که باید ITU را در جهت انطباق با دنیای پرتناقض و تقابل و مسابقه ی تجهیزات امروز و فردا، حیاتی نو بخشید، تشکیل شد.
 - امروز ITU خود را با سیر تکامل تجهیزات منطبق کرده است.
 - ITU سیر تکامل و انطباق ساختارش را در راستای تعهدی که بنیانگذارانش به دادن سرویس بهتر در طی ۱۴۰ سال در مواجهه با نیازها، داشته است.
- مجمع در گذر از راه باریک تاریخیس مجبور است ساختارش را منطبق بر وظایف و مدیریت نافذ بر روشهای کار و پرداختن به تحولات طبیعی تجهیزات مخابراتی بویژه برخورد موثر با تحولات بزرگ و خلاقیت و تکامل تعدادی از شرکاء جدید متحول کند.
- رشد ثابت تعداد پیچیدگی وظایف که تحت تاثیر فشار دوگانه ی تکنولوژی و تقاضا می باشد همواره اعضاء را به تکامل و انطباق وادار می کند.
- به دلایل فوق یک کمیته عالی رتبه ، در سال ۱۹۸۹ بوسیله کنفرانس تام الاختیار تاسیس شد که به ترسیم طیف وسیعی از پیشنهادات شگفت آور که بر مبنای اظهارات اعضای ITU فراهم شده بود، از ۷ تا ۲۲ دسامبر ۱۹۹۲ می پرداخت.
- کنفرانس تصمیم گرفت که افق دید و زمانبندی تغییرات ساختاری وظایف اعضاء را هموار کند تا راه مجمع را در هزاره ی جدید که دهه ای از آن را پشت سر می گذاریم جلو برد. /م ۱